

К 792/Д 87

1200000868575

МАЛЪК ТЕАТРАЛЕН ЛЕТОПИС

РУСЕ, 1998

Но и не бъдете прекалено вяли - нека вътрешният глас ви води. Съгласувайте движение със слово и слово с движение, като много внимавайте да не прекратите отвъд границите на естественото. Защото всяко прекаляване е против същината на актьорската игра, чиято главна задача открай време е била и си остава до днес - да държи, така да се каже, огледало пред природата: да показва на добродетелта нейния истински лик, на порока - неговия образ без украса, и на всяко време от историята - неговия верен отпечатък. А когато в това изкуство проявяваме прекомерна или, обратно, недостатъчна страст, можем да разсмеем невежите, но само ще озорчим познавача, а пък неговият укор трябва да тежи за вас повече от възхищенията на цял театър неукни. О, виждал съм актьори - и чувал да ги въздигат чак до ... но да не кошунствате! - които нямаха говор и държане на християни, но дори на диваци и изобщо на хора, и така се кълчеха и ревяха, че сякаш не природата, а някой от нейните чираци ги беше майсторил, тъй безчовечно карикатурираха всичко човешко.

О, отстранете ги докрай! И тези, които играят смешниците, не бива да прибавят от себе си, защото някои от тях имат навик сами да се кукотят, за да разсмеят неколцина тъпи зрители, и то точно когато публиката трябва да внимава в някоя важна сцена на пиесата. Това е последна простачина и говори само за евтиното честолобие на актьора, който го прави. Вървете да се приготвите!

Монолог на Хамлет от "Хамлет" на У. Шекспир

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868575

ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР
"САВА ОГНЯНОВ"
РУСЕ

ОКР. БИБЛИОТЕКА
РУСЕ

РУСЕ, 1998

МАЛЪК ТЕАТРАЛЕН ЛЕТОПИС

144780

САВА ОГНЯНОВ

е роден на 24 май 1876 г. в гр. Констанца (Румъния), като средното си образование завършва в Русе. Още като юноша проявява артистичните си дарби, участвайки в училишните представления на Мъжката гимназия "Княз Борис" (сега СОУ "Христо Ботев" - Русе).

През есента на 1896 г. заминава да следва архитектура в Мюнхен, но след третия семестър напуска специалността и се включва в граматическата школа на Ото Кьоних. След това две години учи актьорско майсторство и в школата на Емануил Райхер.

На 17 март 1902 г. дебютира в столичната граматическа трупа "Създа и смях" в ролята на Мортимър от "Мария Стюарт" на Фр. Шилер. В периода 1910-1912 година гастролира на сцените в Прага, Берлин, Москва, Виена.

Сава Огнянов е в трупата на Народния театър в София от основаването му през 1904 г. до смъртта си през 1933 г. На тази сцена той изгражда много роли, които му създават славата на един от големите артисти в историята на българското театрално изкуство: Хамлет от "Хамлет" на У. Шекспир, г-р Ранк от "Нора" на Х. Ибсен, Баронът от "На гъното" на М. Горки, Тоз от "Тоз, който получава плесници" на Л. Андреев, Динко от "Вампир" на А. Страшимиров, Сава Попович от "Когато гръм удари" на П. К. Яворов, Борислав от "Към пропаст" на Ив. Вазов - това е малка част от върховете му актьорски постижения.

Притежавал извънредно голяма култура, ерудиран по много въпроси на изкуството, тънък познавач на благозвучието и нюансите на българския език - това е допълвало портрета му на ярка фигура в културния живот на България от началото на века до средата на 30-те години. Бил е популярен изпълнител на художествено слово.

*Сава Огнянов в ролята на Цезар
от "Цезар и Клеопатра" на Б. Шоу*

*Сава Огнянов в ролята на д-р Ранк
от "Нора" ("Куклен дом") на Х. Ибсен*

Сава Огнянов остави спомена за български артист, който разкри силата на аристократичния дух, чувството за достойнство и романтичната тръпка в психологията на българина. От друга страна, той донесе в изпълненията си аромата на Европа с нейната изтънченост, философски размисли и хуманистично начало. Тези особености характеризират неговата игра.

Той често е гостувал на сцената на Русенския театър, като гастролите му са се превръщали в незабравими културни събития за града. На къщата, където е отсядал, е поставена паметна плоча.

От март 1953 г. драматичният театър в Русе носи името на големия театрален творец.

ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР "САВА ОГНЯНОВ" - РУСЕ

е един от най-авторитетните професионални състави в страната. Това признание е изволювано благодарение на една достолепна история и ярки съвременни изяви. В дългогодишното си съществуване той е създавал незабравими спектакли, превърнали се в национална гордост за българския театър. На негова сцена са се извявали значими театрални личности, бил е пример както за демократичен, така и за новаторски подход към процесите на изкуството.

Първото представление в Русе се е състояло на 27 декември 1870 година. Тогава по ръководството на видния български възрожденец, русенец Тодор Хаджистанчев, е представена "Повестта на Ружица", драматизация от самия него по едноименния роман на Кристоф Шмид. Представлението се изнася в салона на известния за времето си хотел "Ислях-хане" от черковно-певческото гружество, чиито ръководител е бил Тодор Хаджистанчев. По-късно се играят и други популярни за времето си пиеси като "Многострадална Геновева", "Малакова" от П. Р. Славейков, "Криворазбраната цивилизация" от Д. Войников и др.

В края на XIX век различни театрални гружества оформят динамичния театрален живот в града: Първо българско театрално гружество в Русчук (1879), Благотетелно гружество "Искра" (1880), Българско театрално-музикално гружество "Лири" (1891), Русенски театрален кръжок "Виктор Хюго" (1898). В това отношение важна роля изиграва и възрожденското читалище "Зора".

Сцена от "Зидари" на П. Ю. Тодоров
постановка - Цв. Цветков
(сезон 1967/68 г.)

Сцена от "Босилек за Драгинко" на К. Илиев
постановка - Сл. Шкаров
(сезон 1978/79 г.)

От 1902 г. забележителната сграда, перла на русенската архитектура, т. нар "Доходно здание", става основно място за изнасяне на представления. През 1907 година, след няколкогодишни спорове, русенските театрални дейци се обединяват и слагат началото на Градски театър в Русе, като артистичен ръководител става Александър Робертович, участвал в известната трупа на Матей Икономов "Съвремен театър". Създаден е и комитет от видни русенски граждани, а общината започва да субсидира театралната дейност. През сезон 1910/1911 година за първи директор е избрана голямата българска актриса Роза Попова, която допринася за бързото професионализиране на състава.

От април 1942 година с указ на цар Борис III театърът е обявен за държавен, като оттогава се финансира от Министерството на културата. С такъв статут той е и до днес.

В Русенския театър са работили редица видни театрални личности. Със своето творчество те са спомагали за оформянето на яркия му облик. Негови авторитетни ръководители са били режисьори като Владимир Тенев (1914-1922), руснакът Борис Еспе (1922-1925), Матео Македонски (1931-1934), Тачо Танев (1937-1943), актьорите Стефан Киров (1926-1928), Георги Стаматов (1929-1930), Никола Икономов (1930-1931), Александър Бечев (1957-1964), Васил Попилиев (1970-1982), теоретиците Илия Киселов (1950-1957), Атанас Бояджиев (1982-1987) и др. На русенска сцена са гастролирали артисти от ранга на Сава Огнянов, Иван Димов, Кръстьо Сарафов, Васил Кирков,

Златина Недева, Елена Хранова и др. В по-ново време летописът от значими творчески личности се обогатява от присъствието на режисьори като Леон Даниел, Любомир Шарланджиев, Слави Шкаров, Красимир Спасов, Маргарита Младенова, Димитър Гочев, Стоян Камбарев, Любомир Дековски, Елена Цикова, Петър Александров, художниците Георги Каракашев, Цанко Войнов, Виолета Радкова, Неико Неиков, Екатерина Енева, Димитър Гилев, драматурзите-театроведи Ана Иванова, Василен Васев. Артистичният блясък се продължава от играта на плеяда артисти, сред които се открояват Георги Георгиев, Емилия Попова, Щилян Попов, Елена Стефанова, Елисавета Морфова, Цветана Николова, Константин Димчев, Климент Михайлов, Цако Дачев, Виктор Данченко. Този летопис сега се продължава от изкуството на артисти като Минко Минков, Георги Стефанов, Миланка Петрова, Иван Самоковлиев, Николай Ангелов, Никола Чиприянов, Божидар Манев и по-младите - Галина Миланова, Венцислав Петков, Любомир Кънев, Татяна Цветкова, Мариан Савов, Светлозар Ников, Ружа Любомирова, Огнян Жеков, Владимир Данченко, Надя Банчева, Дина Шошева. Този списък се обогатява вече и от най-младата група творци.

На сцената на Русенския театър са представяни спектакли, които са оставили трайна диря в националното ни изкуство: от началото на века до края на 40-те години - "Майстори" от Р. Стоянов, "Големанов" от Ст. А. Костов, "Албена" от Й. Йовков, "Братя Карамазови" от Ф. М. Достоевски, "Парижката Света Богородица" от В. Юго, "Доходно място" от А. Островски, "Коварство и любов" от Фр. Шилер; от 50-те години до сега - "Еснафи" и "Сомов и другите" от М. Горки, "Смъртта на търговския

Сцена от "О, щастливи дни" на С. Бекет,
постановка - Ст. Камбарев
(сезон 1988/89 г.)

Сцена от "Напразните усилия на любовта" на У. Шекспир
постановка - Ел. Цикова
(сезон 1988/89 г.)

пътник" от А. Милър, "Всяка есенна вечер" от Ив. Пейчев, "Януари" от Й. Радичков, "Босилек за Дразинко" от К. Илиев, "С любовта шега не бива" от А. д-р Мюсе, трилогията "На дъното", "Варвари" и "Последните" от М. Горки, "Малкият Махагони" от Б. Брехт, "Сватба" и "Комедия на сметата" от Ел. Канети, "Чуго" от Ив. Радоев, "Напразните усилия на любовта" от У. Шекспир, "Музика от Шатровец" от К. Илиев, "Гераците" по Ел. Пелин, "Комедия за сериозни" по О. Уайлд, "Д-р" от Бр. Нушич, "Винета - потъналият граб" от Ю. Зойфер и др.

Знаменателно събитие за театъра бе полученото през май 1992 г. поздравително писмо от световноизвестния писател Елиас Канети (роген в Русе през 1905 г.) по повод представянето на русенска сцена на пиесата му "Сватба".

Участието на трупата на български и международни театрални форуми е завършвало с награждаване на нейни спектакли или персонални отличия за творците ѝ. По време на националните прегледи на българската драма и театър, провеждани от 1950 до 1989 година, постановките на Русенския театър традиционно са били удостоявани с високи награди на заключителния етап в София.

Колективът винаги е имал усета да избере значимата творба от нашата или чужда драматургия и да я представи в оригинална интерпретация, съзвучна с най-съвременните търсения на българското и европейското театрално изкуство. Много български пиеси за първи път са получавали реализация на русенска сцена. Русенският театър се отличава с демократичните си разбирания за същността на изкуството, но

Сцена от "Сватба" на Ел. Канети
постановка - Л. Дековски
(сезон 1991/92 г.)

много са художествените факти, които го оформят и като формация, проявяваща вкус към експеримента и авангардизма. Тези две линии намират хармоничното си съчетание в историческото му развитие и съвременните му изяви.

Театърът се грижи за приобщаването и на най-младите зрители. Всеки сезон се подготвя спектакъл за тях, а от две години под негова егида се провежда и Ученически театрален фестивал "Климент Михайлов", в който се изявяват любителски театрални състави от русенските училища.

През последните години трупата разширява дейността си и извън пределите на страната, а културният живот на града се развива с гостуването на чуждестранни театрални колективи. Ярък пример в това отношение е провежданата, съвместно с фондация "Дунав театър", Международна театрална среща "Дунав - европейска река, Дунав - река на Балканите" (октомври 1996, 1997 година), в която участваха трупи от България, Румъния, Югославия, Турция, Австрия.

Русенският театър е гостувал с успех в страни като Русия, Полша, Латвия, Румъния, Австрия, Унгария, Сърбия, Словакия, Турция. В тях той достойно е защитавал престижа на българското театрално изкуство.

В своята история Драматичен театър "Сава Огнянов" е бил винаги състав с високопрофесионално, граждански отговорно и естетически-философско отношение към изкуството. И днес - в края на века - той продължава да бъде авторитетен колектив със силно творческо присъствие в съвременното развитие на българския театър. Тази приемственост ще продължи и в следващия XXI век.

Сцена от "Гераците" по Ел. Пелин
постановка - Л. Дековски
(сезон 1993/94 г.)

The Rousse 'Sava Ognyanov' Theatre is one of the most prestigious theatre groups in the country. During its longstanding existence, its stage has welcomed many unforgettable performances, which had become a national pride for Bulgarian culture. Many outstanding figures of the theatre art exhibited their talent here. The theatre has been a true example of both democratic and innovative approach towards theatre art.

The first theatre performance in Rousse took place on December 27th, 1870. The first play to be performed was called 'Ruzhitz's Story' - a dramatization by Todor Hadjistanchev after the homonymous novel by Kristoff Schmidt. At that time the Bulgarian Renaissance library 'Zora' was also a venue for theatre performances.

In 1902 a remarkable Rousse architecture building, the so-called 'Income Building' became the main venue for theatre performances. Since the autumn of 1910 the Rousse theatre was declared as municipal and continued its existence as a professional institution. Its first director (1910-1911) was the famous Bulgarian actress Roza Popova.

By becoming professional, the theatre started to lay the foundations of its true artistic history. Many prominent figures of Bulgarian theatre art who worked here, have helped for the formation of the theatre's creative profile. These are names like Vladimir Tenev, Boris Espe, Tacho Tanev, Matyo Makedonski, the famous Bulgarian actors Georgi Stamatov, Sava Ognyanov, Krustyo Sarafov, Ivan Dimov, Elena Hranova, the contemporary artists Leon Daniel, Slavi Shkarov, Konstantin Dimchev, Krassimir Spassov, Elena Stefanova, Vassil Popiliev, Margarita Mladenova, Dimitar Gochev, Stoyan Kambarev, Elena Tsikova, Lyubomir Dekovski and others. The stage of the Rousse theatre has been the home of many performances, which have left their traces in our

national theatre art. In the middle of the century these were 'Craftsmen' by Racho Stoyanov, 'Albena' by Yordan Yovkov, 'Bratya Karamazovi' by Dostoevsky, 'Notre Dame de Paris' by V. Hugo and in more recent times - 'January' by Yordan Radichkov, 'Basil for Draginko' by Konstantin Iliev, 'The Wedding' and 'Vanity Comedy' by Elias Kanetti, 'The Little Mahogany' by Bertold Brecht, 'Doctor' by Branislav Nushich, 'Gerazite' by Elin Pelin, 'Vineta, the Sunk Town' by Jura Seuffer.

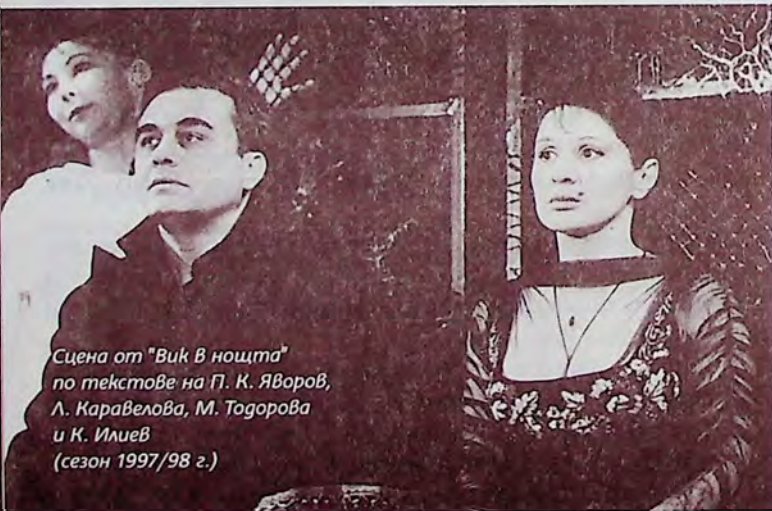
The Rouse Theatre is distinguished for its democratic attitude towards the essence of theatrical art. On the other hand, there are a lot of artistic facts which prove the group's interest in the experimental forms. Those two lines find their homogenic blend in its performances. On the occasion of the 'Wedding' performance in May 1992, the theatre group received a greeting letter from its author - the world-famous Elias Kanetti, who was born in Rouse in 1905.

In recent years the theatre broadened its artistic activity by establishing contacts with many international groups. Together with the Danube Theatre Foundation, it was the initiator of the International Theatre Meeting called 'The Danube - the European River, the Danube - the River of the Balkans'. The Meeting had its two editions in October 1996 and 1997.

The theatre group has toured Russia, Poland, Latvia, Romania, Austria, Turkey, Slovakia, Hungary presenting with dignity the Bulgarian theatre tradition. It is also a prize winner of numerous national and international theatre forums.

Since March 1953, the theatre is named after the famous Bulgarian actor Sava Ognyanov (1876-1933), who studied in Rouse and was a regular guest on the theatre stage.

The Rouse Theatre remains true to the tradition of being a prestigious artistic group with a bright presence on the contemporary scene of Bulgarian national theatre.

Сцена от "Вик в нощта"
по текстове на П. К. Яворов,
Л. Каравелова, М. Тодорова
и К. Илиев
(сезон 1997/98 г.)

Съставител и
художествено
оформление
КРУМ ГЕРГИЦОВ

Художник-
консултант
ВИОЛЕТА
РАДКОВА

Графики
ВЕЛЕДИН
МАРИНОВ

Снимки
ЕЛИСЕЙ ЕЛИСЕЕВ
ИВАН ЦОНЕВ

Дизайн на
корицата,
набор и предпечат
ПРИМАКС ООД

Защо казвате, че сте целували земята, по която съм стъпвала? Аз трябва да бъда убита. (Скланя глава на масата.) Така съм уморена. Да можех да си отпочина... да си отпочина! (Вдига си главата.) Аз съм чайка... Друго исках да кажа. Аз съм актриса. Но да! (Чула смеха на Аркадина и Тригорин, ослушва се, после изтичва към лявата врата и гледа през калочалката.) И той е тук... (Връща се при Треплов.) Но да... Нищо... Да... Той не вярваше в театъра, все се присмиваше на мечтите ми и аз малко по малко също престанах да вярвам и се отчаях... А отгоре на всичко грижите на любовта, ревност, постоянният страх за малкото... Станах дребнава, нищожна, играех безсмислено... Не знаех какво да правя с ръцете си, не умеех да стоя на сцената, не владеех гласа си. Вие не можете да разберете това състояние, да чувстваш, че играеш ужасно. Аз съм чайка. Не, друго исках да кажа... Помните ли, бяхте застреляли една чайка? Случайно дошъл човек, видял я и от скука я погубил... Сюжет за малък разказ. Друго исках да кажа... (Търка челото си.) За какво говорех?... Да, за сцената. Сега вече не е така... Вече съм истинска актриса, играя с наслада, с възторг, опиянявам се на сцената и се чувствам прекрасна. А откакто съм тук, все ходя пешком, все ходя и мисля, мисля и усещам как с всеки изминат ден растат душевните ми сили... Сега, Костя, зная, разбирам, че в нашата работа - все едно дали играем на сцената, или пишем - главното не е славата, нито блясъкът, не е онова, за което мечтаех, а умението да търпиш. Умей да носиш кръста си и вярвай! Аз вярвам и не ми е така болно, а когато мисля за призванието си, не се страхувам от живота!

Монолог на Нина Заречная от "Чайка" на А. П. Чехов

ДРАМАТИЧЕН
ТЕАТЪР
"САВА ОГНЯНОВ"
РУСЕ